

Jobcentrenes samspil med virksomhederne om den virksomheds- rettede indsats

**Jobcentrenes samspil med virksomhederne
– fakta om den virksomhedsrettede indsats**

© KL
1. udgave, 1. oplag 2013

Pjecen er udarbejdet af KL
Design: Kontrapunkt
Foto: Colourbox
Sats: Kommuneforlaget A/S
Produktion: Kommuneforlaget A/S

Produktionsnr. 830061-pdf

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 33 70 33 70
kl@kl.dk
www.kl.dk

Jobcentrenes samspil med virksomhederne

Beskæftigelsesindsatsens kerneopgave er at understøtte et fleksibelt arbejdsmarked, hvor virksomhederne får den arbejdskraft de har behov for, og hvor borgerne kommer hurtigst muligt i arbejde eller uddannelse.

Det er en stor og kompleks opgave jobcentrene har, som årligt omfatter godt 1 mio. borgere.

En effektiv beskæftigelsesindsats er afgørende for fortsat velstand og velfærd i Danmark, og den virksomhedsrettede indsats udgør krumtappen i beskæftigelsesindsatsen. Kontakten med virksomhederne er helt afgørende for, at jobcentrene kan lykkes med at få ledige hurtigt i job og understøtte virksomheder med rekrutteringsproblemer.

Jobcentrene har allerede en god kontakt med mange virksomheder og samspillet er blevet væsentligt udbygget de seneste år. Men der er potentiale for et endnu bedre samspil. Kommunerne har derfor skarpt fokus på løbende

udvikling og forbedring af deres service overfor og samarbejde med virksomhederne. I en ny KL-undersøgelse svarer to tredjedel af jobcentrene, at de allerede har eller forventer at allokere flere ressourcer til den virksomhedsrettede indsats¹.

Der findes en lang række virksomhedsrettede tilbud til ledige. De mest brugte redskaber er virksomhedspraktik, løntilskud og fleksjob. I 2012 udgjorde løntilskud og virksomhedspraktik samlet godt 70 pct. af de virksomhedsrettede tilbud, *jf. tabel 1*.

Tabel 1: Antal virksomhedsrettede forløb

	Antal personer (forløb) i 2012	Andel (i pct.)
Virksomhedspraktik	115.552	46
Løntilskud	65.391	26
Fleksjob	64.164	26
Jobrotation	3.748	1
Voksenlærlinge	2.174	1
Samlet	251.029	100

Kilde: Jobindsats.dk og de kommunale kontoplaner.

Anm.: Voksenlærling omfatter kun voksenlærlinge fra ledighed.

En ledig kan godt have deltaget i to forløb. I givet fald vil det tælle som to virksomhedsrettede forløb.

"Kommunerne har i stigende grad fået øjnene op for, at virksomheder og kommuner har en fælles interesse i et godt og velfungerende lokalt erhvervsklima."

(Adm. Direktør Karsten Dybvad, DI september 2013)

Der er mange myter og fordomme om jobcentrenes samspil med virksomhederne – her præsenteres fakta om omfanget og effekten af jobcentrenes samspil med virksomhederne.

¹ Se også på kl.dk/beskaeftigelsespolitik:

- Borgere og virksomheder i centrum – et udspil om moderne beskæftigelsespolitik
- God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelses og erhverv

Hvad siger forskerne?

Der findes en hel del viden om effekterne af den virksomhedsrettede indsats. Når man taler om effekt af beskæftigelsesindsatsen, anvender de fleste forskere følgende definitioner:

Motivationseffekten

Når selve udsigten til at skulle aktiveres øger jobsøgningen, og ledige hurtigere kommer i arbejde.

Fastholdelseeffekten

Når aktivering mindsker jobsøgningen og forlænger ledighedsperioden.

Opkvalificeringseffekten

Når aktivering virker og forbedrer lediges chance for at komme i arbejde.

Det afgørende er, at motivations-effekten og opkvalificeringseffekten er kraftige nok til at overgå fastholdelseeffekten. Når det

sker, er der en positiv nettoeffekt af beskæftigelsesindsatsen.

- Rosholm og Svarer (2008 og 2011)² dokumenterer, at udsigten til aktivering forkorter ledigheden for dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate ledige.
- Rosholm og Svarer (2011)³ finder, at deltagelse i private løntilskudsjob er med til at forkorte ledigheden, fastholde den efterfølgende beskæftigelse, og har samtidig en positiv effekt på lønindkomsten. Effekten er størst for personer uden kompetencegivende uddannelse (Munch & Skipper, 2008).
- Graversen (2004)⁴ konkluderer, at både offentligt og privat løntilskud øger selvforsørgelsesgraden efter løntilskuddets udløb.
- Rosholm og Svarer (2011) finder, at deltagelse i virksomhedspraktik generelt har en positiv effekt på afgangens til

beskæftigelse. Det skyldes, at der ikke er signifikante fastholdelseeffekter og at der er en positiv opkvalificeringseffekt.

- Både privat og offentligt løntilskud virker for udsatte ledige. Der er stærk evidens for, at aktivering i både offentligt og privat løntilskud har en positiv effekt for de ikke-arbejdsmarkedssparate ledige⁵.
- I Christensen og Jacobsen (2009)⁶ analyseres de langsigtede effekter af uddannelses tilbud. Selvom selvforsørgelsesgraden stiger med tiden opnås der ikke en signifikant positiv effekt selv op til 10 år efter endt forløb.
- Jespersen m.fl. (2008)⁷ konkluderer i en cost-benefit analyse af ordinær uddannelsesaktivering, at der, grundet relativt store omkostninger og udeblivende positive effekter på fremtidig beskæftigelse, er et underskud på 80.000 kr. i gennemsnit pr. uddannelsesaktiveringsforløb.

2 Rosholm og Svarer (2008), Estimating the threat effect of active labour market programmes, Scandinavian Journal of Economics, Vol. 110, s. 385-401

3 Rosholm og Svarer (2011), Effekter af virksomhedsrettet aktivering i den aktive arbejdsmarkedspolitik, Arbejdsmarkedsstyrelsen

4 Graversen (2004), Employment effects of active labour market programmes: Do the programmes help welfare benefit recipients to find jobs? PhD afhandling 2004:2, Aarhus Universitet

5 Udredningsarbejdet om løntilskud og virksomhedspraktik, Arbejdsmarkedsstyrelsen, juli 2012

6 Christensen og Jacobsen (2009), Analyse af effekten af aktivering og voksen- og efteruddannelse for forsikrede ledige, CEBR rapport

7 Jespersen m.fl. (2008), Costs and benefits of Danish active labour market programmes, Labour Economics, vol. 15, s. 859-884

Den kortfattede konklusion:

- 1 Aktivering har generelt en motivationseffekt – udsigten til aktivering får ledige i job.
- 2 Private løntilskud forbedrer de lediges jobchancer og forkorter den samlede ledighedsperiode. Effekten er størst for personer uden kompetencegivende uddannelse.
- 3 Privat virksomhedspraktik forbedrer de lediges jobchancer, og forkorter den samlede ledighedsperiode.
- 4 Både offentlige og private løntilskud forbedrer ikke-arbejdsmarkedsparede lediges jobchancer og forkorter ledigheden.
- 5 Gennemsnitligt har ordinær uddannelse ingen effekt, men det dækker over store individuelle forskelle.

Fakta om den virksomhedsrettede beskæftigelsesindsats

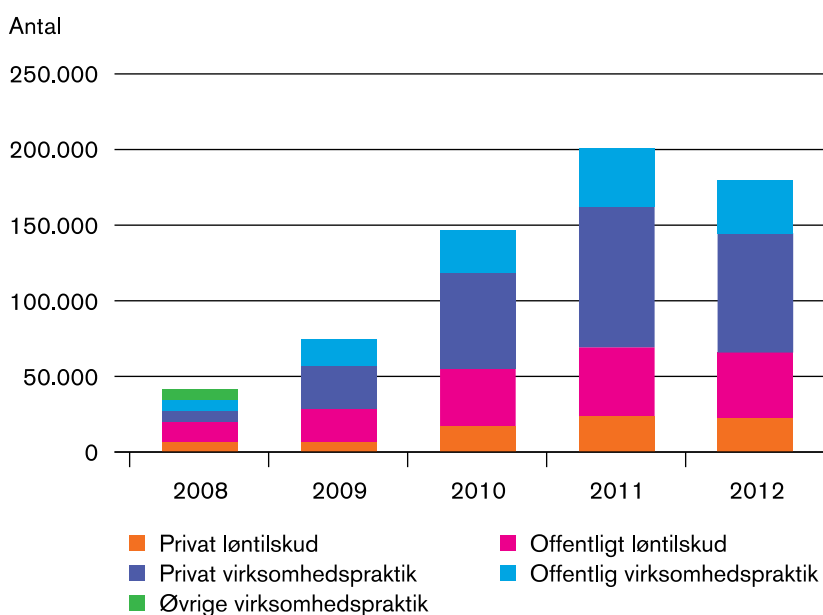
Jobcentrene møder virksomhederne, og det har god effekt. Forløb i private virksomheder er den enkeltstående aktiveringsform, som har størst effekt

De kommunale jobcentre har en god kontakt til virksomhederne. Dansk Erhverv viser i en undersøgelse fra foråret 2013, at op i mod to tredjedel af de adspurgte virksomheder havde haft kontakt med jobcentret⁸.

I 2012 var der samlet 180.943 dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere i virksomhedspraktik eller løntilskud. Det er mere end en firdobling siden 2008. Det er sket samtidig med, at antallet af virksomheder i perioden er faldet fra 170.087 i 2009 til 158.288 i 2012. Den største stigning er sket i de private virksomheder. Siden 2008 er antallet af ledige i privat løntilskud eller virksomhedspraktik syvdoblet. I samme periode er antal ledige i offentligt løntilskud eller virksomhedspraktik firdoblet, *jf. figur 1*.

De virksomhedsrettede forløb, har entydigt den bedste effekt. 57 pct. af dagpengemodtagerne, som har været i privat løntilskud, er selvforsørgende seks måneder efter endt forløb. Til sammenligning er kun 29 pct. af dagpengemodtagerne, der har været

Figur 1: Antal aktiveringsforløb blandt dagpengemodtagere og arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere

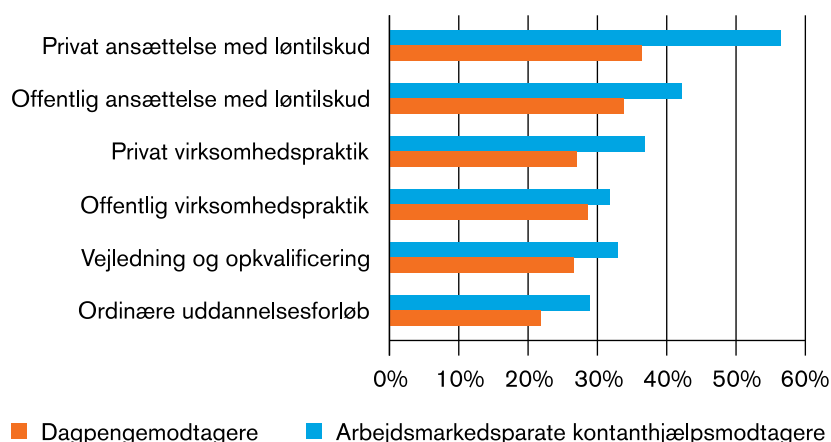
Kilde: Jobindsats.dk

Anm.: En ledig kan godt have deltaget i to forløb. I givet fald vil det tælle som to virksomhedsrettede forløb.

i ordinære uddannelsesforløb, selvforsørgende seks måneder efter endt forløb. Dagpengemodtagere i enten offentlig eller privat virksomhedspraktik har også en højere selvforsørgelsesgrad seks måneder efter endt forløb sammenlignet med ordinære uddannelsesforløb. Blandt de arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere er billedet det samme. Selvom effekterne ikke er helt lige så høje, som hos dagpengemodtagerne, er det også de virksomhedsrettede forløb, der entydigt har den bedste effekt. Den laveste selvforsørgelsesgrad seks måneder efter endt forløb, blandt de arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere findes blandt dem, som har været i ordinære uddannelsesforløb, *jf. figur 2*.

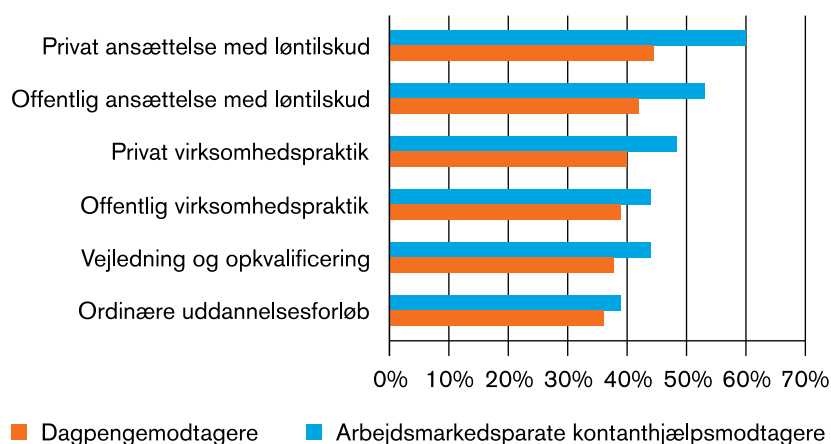
12 måneder efter endt forløb er billedet det samme. Selvforsørgelsesgraden for dagpengemodtagere, der har deltaget i ordinær uddannelse er steget til knap 40 pct., det er højere end efter seks måneder (29 pct.), men fortsat lavere end selvforsørgelsesgraden for dagpengemodtagere i privat løntilskud, som er omkring 60 pct. også 12 måneder efter. Offentligt løntilskud og virksomhedspraktik har generelt også højere selvforsørgelsesgrad end ordinære uddannelsesforløb 12 måneder efter endt forløb. Også for de arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere er det de virksomhedsrettede forløb der har størst effekt 12 måneder efter endt forløb, *jf. figur 3*.

Figur 2: Andel i beskæftigelse 6 mdr. efter endt forløb, 2012

Kilde: Jobindsats.dk

Figur 3: Andel i beskæftigelse 12 mdr. efter endt forløb, 2012

Kilde: Jobindsats.dk

Sammenholdt med, at fastholdelseseffekten er højere for ledige i ordinære uddannelsesforløb sammenlignet med ledige i virksomhedsrettede forløb, er nettoeffekten af indsatsen klart højest ved de virksomhedsrettede forløb⁹.

Andelen af virksomhedsrettede forløb i forhold til alle forløb er steget markant siden 2008. I 2008 var det 23 pct. af alle forløb, der foregik i virksomheder, og i 2012 var det steget til 37 pct. af alle aktive forløb, *jf. tabel 2*.

Den store stigning i andelen af ledige i virksomhedsrettede forløb betyder, at der samlet set er større effekt af beskæftigelsesindsatsen i 2012 end i 2008.

Kommunerne arbejder på tværs af kommunegrænser

Jobcentrenes samspil med virksomhederne går på tværs af kommunegrænserne. Det fremgår bl.a. af antal ledige, der er i privat løntilskud på tværs af kommunegrænsen. Fra 2008 til 2012 er antallet af dagpengemodtagere i privat løntilskud i en anden kommune mere end tredoblet, *jf. figur 4*.

Tabel 2 Virksomhedsrettede forløb for dagpengemodtagere og arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere

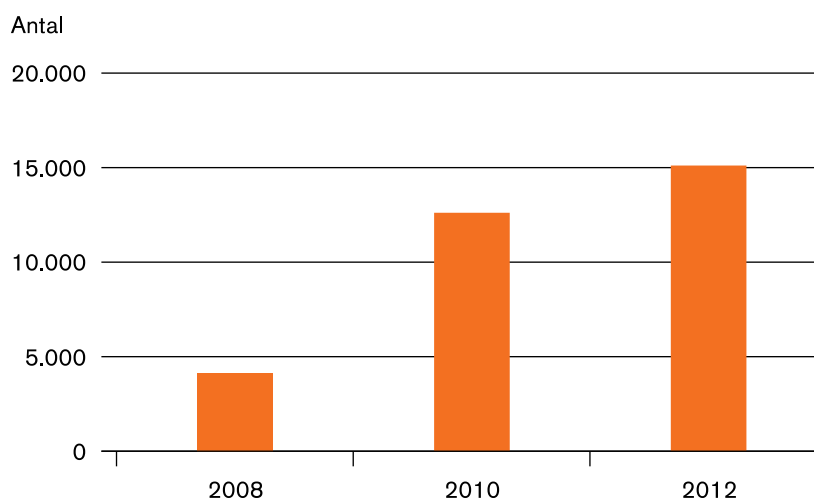
	Antal virksomhedsrettede forløb	Andel virksomhedsrettede forløb (i pct.)
2008	42.148	22,9
2012	180.943	37,1

Kilde: jobindsats.dk

Anm.: Virksomhedsrettede forløb inkluderer her virksomhedspraktik og løntilskud.

En ledig kan godt have deltaget i to forløb. I givet fald vil det tælle som to virksomhedsrettede forløb.

Figur 4: Antal dagpengemodtagere, som er i privat løntilskud på tværs af kommunegrænsen

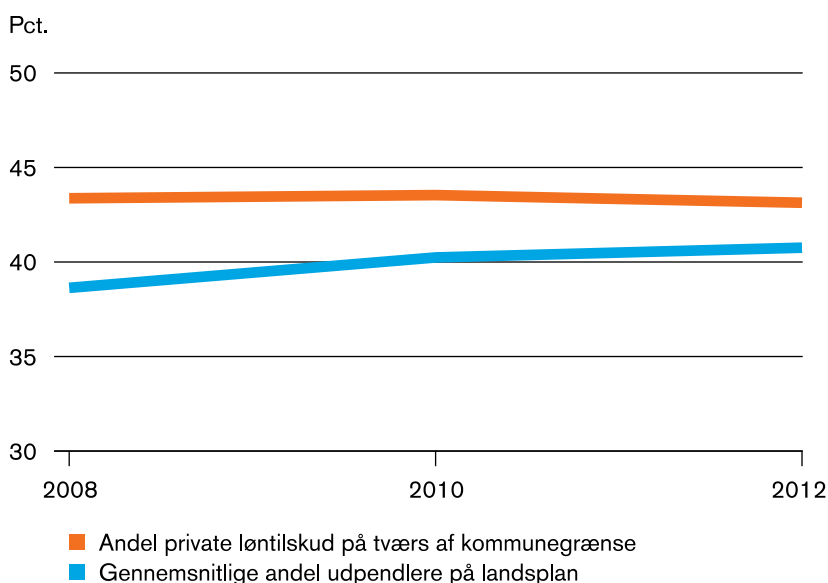
Kilde: KL analyse på baggrund af DREAM-data.

Anm.: Ved beregning af gennemsnitlig andel udpendlere på landsplan er der tale om et vægtet gennemsnit på tværs af alle kommunegrænser.

Andelen af dagpengemodtagerne, som er i løntilskudsjob på tværs af kommunegrænsen følger pendlingsmønsteret i den øvrige del af arbejdsstyrken, og denne tendens findes både på nationalt og enkeltkommuneniveau. Andelen i løntilskud har ligget konstant omkring 43 pct. fra 2008 og frem, hvilket er lidt højere end det generelle pendlingsmønster som ligger omkring 40 pct. *jf. figur 5.*

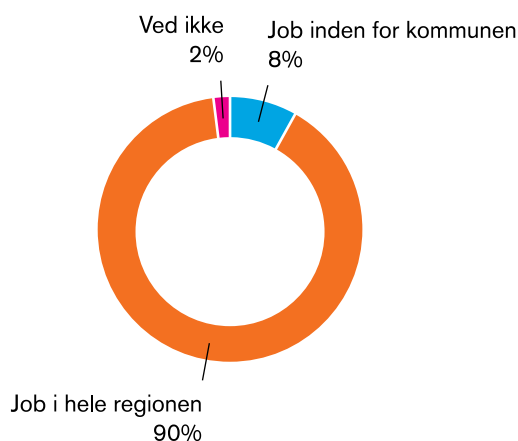
Det bekræftes i en undersøgelse af Slotsholm, som viser, at 90 pct. af alle sagsbehandlere fokuserer på muligheder i hele regionen, og ikke kun i kommunen, *jf. figur 6.*

Figur 5: Andel af private løntilskud på tværs af kommunegrænser

Kilde: KL analyse på baggrund af DREAM-data.

Figur 6: Jobmarked som sagsbehandlerne retter fokus mod, når de har samtaler med en ledig

Kilde: Beskæftigelsesindsatsen ifølge sagsbehandlerne, oktober 2011, Slotsholm

Fakta om virksomhedernes vurdering

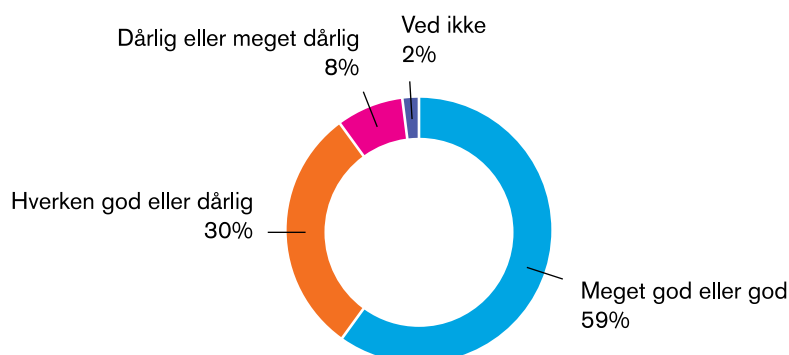
Flertallet af landets virksomheder er tilfredse med jobcentrene

Knap 60 pct. af virksomhederne vurderer jobcentrenes indsats som enten god eller meget god, og kun otte pct. vurderer den som dårlig eller meget dårlig, *jf. figur 7*.

Et tilsvarende billede får man fra DI's årlige undersøgelse af det lokale erhvervsklima. DI spørger hvert år virksomhederne om deres tilfredshed med kommunen, herunder tilfredshed med jobcentrenes indsats. I den seneste undersøgelse fra 2013 fremgår det, at virksomhedernes tilfredshed med jobcentrene i 83 pct. af kommunerne er over middel¹⁰.

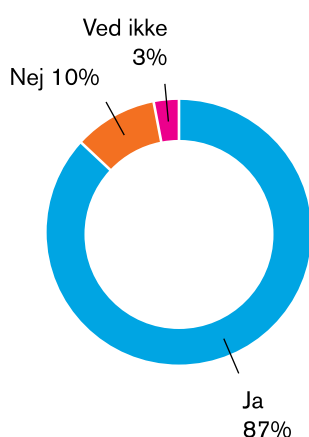
I en evaluering gennemført af Epinion i marts 2013 fremgår det, at de arbejdspladser, der modtager ledige i virksomhedsrettede forløb generelt betragtet er tilfredse med forløbene – 87 pct. svarer, at de er tilfredse med de forløb, de har haft med løntilskud eller virksomhedspraktik, og kun 10 pct. svarer nej, *jf. figur 8*.

Figur 7: Virksomhedernes vurdering af jobcentrene

Kilde: Beskæftigelsesindsatsen ifølge virksomhederne, oktober 2011, Slotsholm

Figur 8: Virksomhedernes tilfredshed med virksomhedsrettede forløb

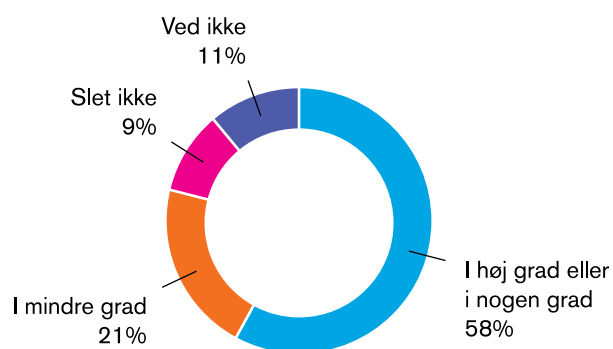

Kilde: Evaluering af virksomhedsrettede tilbud, marts 2013, Epinion

10 Lokalt Erhvervsklima 2013 s. 13, september 2013, DI

Samme undersøgelse fra Epinion viser, at virksomhederne også er generelt tilfredse med jobcentrenes evne til at være serviceminded. Således svarer 58 pct. af virksomhederne, at de i nogen eller høj grad oplever jobcentrene som servicemindede og kun 9 pct svarer, at de slet ikke oplever jobcentrene som servicemindede, jf. figur 9.

Figur 9: I hvilket omfang oplever i jobcentrene som servicemindedede?

Kilde: Dansk Erhvervs medlemsundersøgelse, april 2013

Fakta om samspillet vedr. den virksomhedsrettede indsats

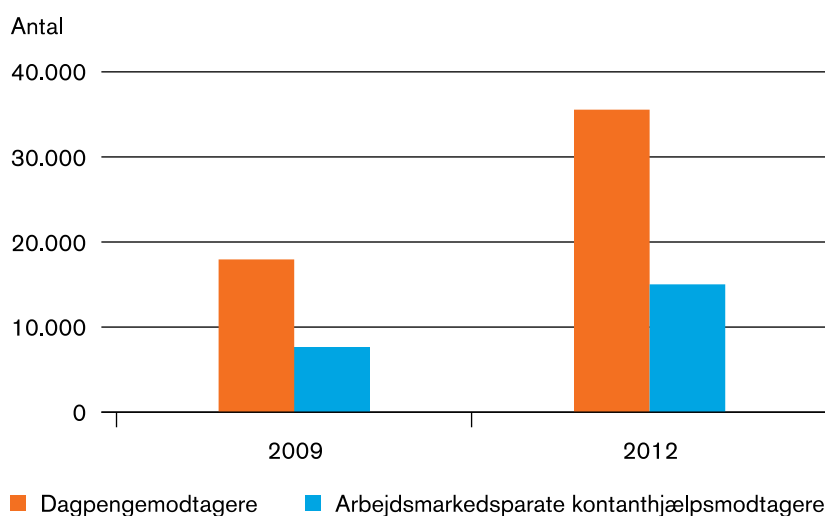
Antallet af arbejdssteder med ledige i tilbud er fordoblet på tre år

Den virksomhedsrettede indsats er øget markant, siden kommunerne overtog hele beskæftigelsesindsatsen. Både antallet og andelen af ledige, som kommer i virksomhedsrettede forløb er steget væsentligt de sidste par år. Antallet af arbejdssteder, der har haft ledige i virksomhedsrettede tilbud, er fordoblet fra 2009 til 2012. Antallet af virksomheder med dagpengemodtagere i tilbud er steget fra 18.021 i 2009 til 35.480 i 2012. I samme periode er antallet af virksomheder med arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere steget fra 7.539 til 15.079, *jf. figur 10*.

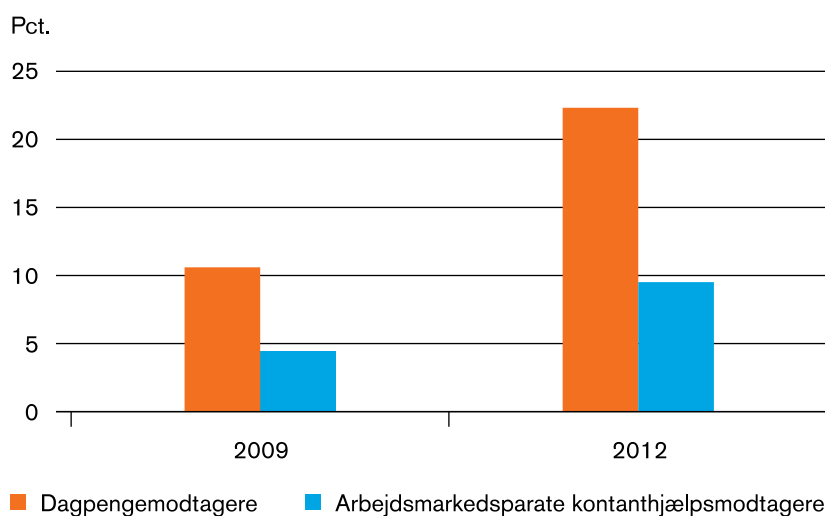
Den store stigning i antallet af virksomheder, der har haft ledige i virksomhedsrettede forløb, betyder, at andelen af virksomheder med mindst én dagpengemodtager eller arbejdsmarkedssparat kontanthjælpsmodtager er øget markant.

I 2009 havde godt 10 pct. af virksomhederne i Danmark mindst en dagpengemodtager i et virksomhedsrettet forløb, i 2012 var det tal mere end fordoblet til over 22 pct. af alle virksomheder. Andelen af virksomheder med mindst én arbejdsmarkedssparat kontanthjælpsmodtager ansat med løntilskud eller i virksomhedspraktik er steget fra 4,4 pct. i 2009 til 9,5 pct. i 2012, *jf. figur 11*.

Figur 10: Antal arbejdssteder, der har haft ledige i virksomhedsrettede aktiveringstilbud

Figur 11: Andel arbejdssteder, der har haft ledige i virksomhedsrettede aktiveringstilbud

Kilde: Jobindsats.dk

Anm.: Antallet af arbejdssteder er summen af arbejdssteder, som har haft enten dagpengemodtagere eller arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere ansat med løntilskud eller i virksomhedspraktik. Således kan en virksomhed godt optræde to gange.

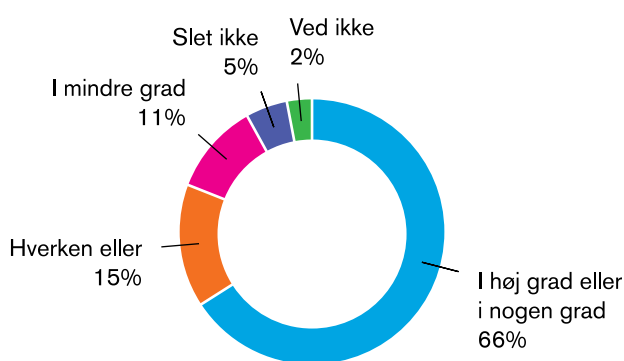
Fakta om samspillet med rekruttering

Samspil om rekruttering skal baseres på virksomhedernes behov for bistand

Rekruttering gennem jobcentret kan både ske ved at virksomhederne henvender sig på baggrund af et arbejdskraft behov, eller det kan ske ved at jobcentrene henvender sig til virksomhederne.

Jobcentrene skal understøtte rekruttering ved at skabe hurtige og effektive match mellem ledige og virksomheder i de tilfælde, hvor jobmarkedet ikke fungerer. Det er ikke et formål i sig selv med stor volumen i kontakten med virksomhederne, herunder mange besøg på virksomheder. Den opsøgende kontakt skal have et klart formål og være baseret på kendskab til virksomhedernes behov. Jobcentrene skal bidrage til rekrutteringen, såfremt en virksomhed ønsker det. Når en virksomhed henvender sig til jobcentret omkring rekruttering, så er det vigtigt, at jobcentret formår at skabe

Figur 12: I hvor høj grad har jobcentret ydet bistand til rekruttering, når virksomheden har haft brug for det?

Kilde: Beskæftigelsesindsatsen ifølge virksomhederne, oktober 2011, Slotsholm

det rette match mellem ledig og virksomhed.

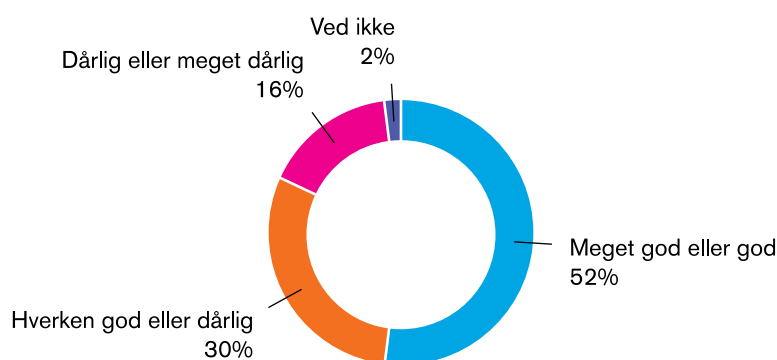
Når virksomhederne henvender sig til jobcentrene, så vurderer 66,2

pct. af virksomhederne, at jobcentrene i høj eller i nogen grad har ydet bistand når virksomheden har haft brug for det, jf. figur 12.

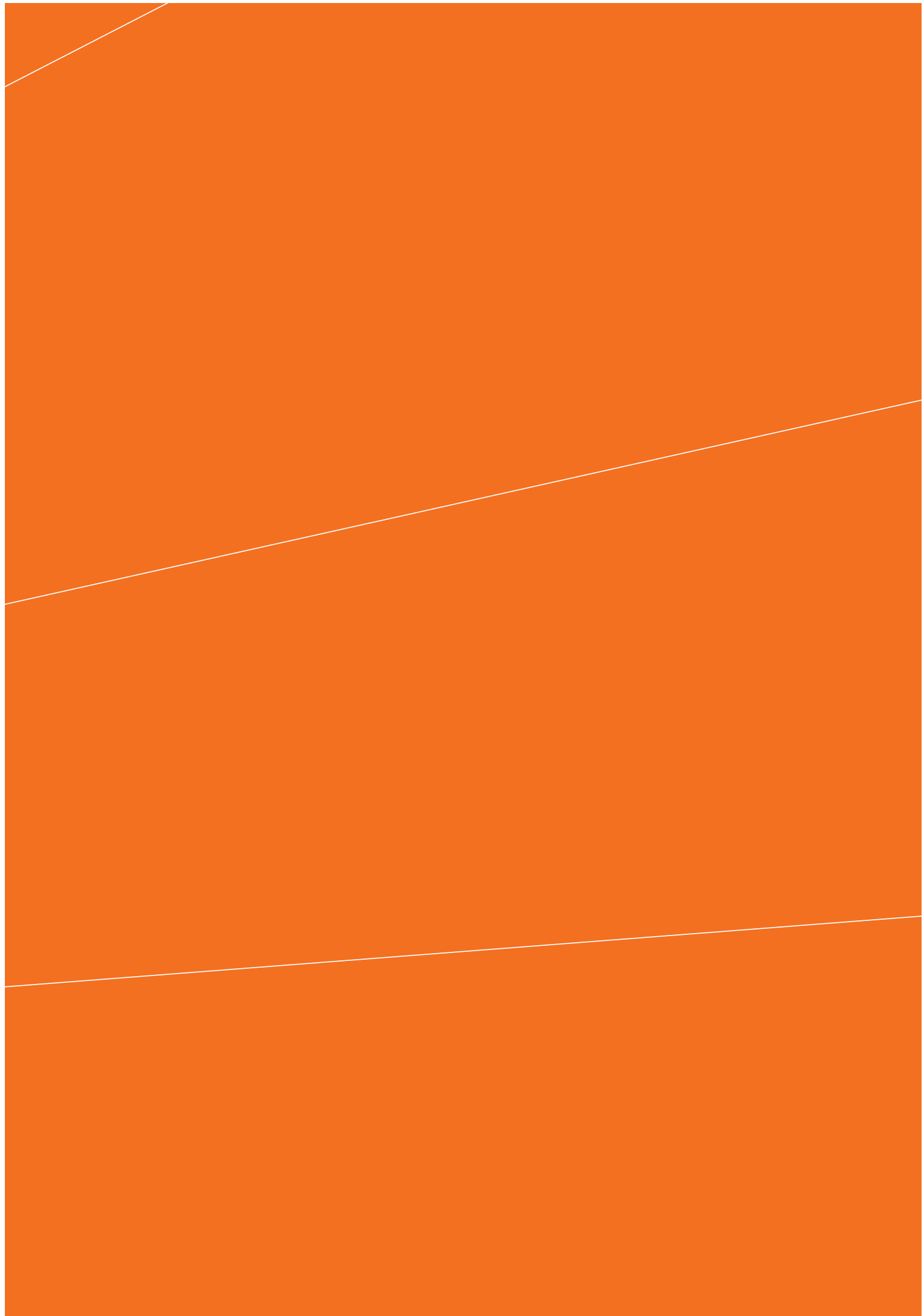
Samtidig betegner over halvdelen af virksomhederne jobcentrenes samlede indsats i forbindelse med rekruttering som meget god eller god, og kun 16 pct. af virksomhederne er utilfredse med jobcentrenes samlede indsats i forbindelse med rekruttering, *jf. figur 13.*

Arbejdsmarkedsstyrelsen offentliggjorde i foråret 2013 en undersøgelse af virksomhedernes rekrutteringssituation for foråret 2013. Den viser, at virksomhederne i mindre grad end tidligere har problemer med rekruttering af nye medarbejdere. I foråret 2013 var der 9.400 såkaldte forgæves rekrutteringer, det svarer til ca. 0,4 pct. af den samlede beskæftigelse i Danmark. Undersøgelsen viser, at der er flest forgæves rekrutteringer i brancherne: Handel, Rejsebureau, Rengøring og anden operationel service samt Bygge og anlæg.

Figur 13: Hvordan vurderer du jobcentrets samlede indsats i forbindelse med, at I har haft behov for hjælp til rekruttering af medarbejdere?

Kilde: Beskæftigelsesindsatsen ifølge virksomhederne, oktober 2011, Slotsholm

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 33 70 33 70
kl@kl.dk
www.kl.dk

Produktionsnr. 830061-pdf